TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 20864
Tarih : 26.10.2026

52144

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğünün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN

Diyarbakır Milletvekili

Türkiye İstatistik Kurumunun 23 Ekim 2026 tarihinde yayımladığı Yükseköğretim Beyin Göçü İstatistikleri, 2025 verilerine göre yükseköğretim mezunlarının beyin göçü oranı 2024 yılında yüzde 2,0 iken 2025 yılında yüzde 2,2'ye yükselmiştir. Bilişim ve iletişim teknolojileri mezunlarında bu oran yüzde 7,0, moleküler biyoloji ve genetik mezunlarında ise yüzde 13,1 olarak gerçekleşmiştir.

TÜİK'in 2025 yılı Yükseköğretim İstihdam Göstergeleri verilerine göre lisans mezunlarının kayıtlı istihdam oranı yüzde 75,0'tan yüzde 73,9'a gerilemiş, ortalama ilk iş bulma süresi 14,2 ay olmuştur. SGK kapsamında ücretli çalışan lisans mezunlarının yüzde 56,7'si eğitim gördükleri alanla uyumlu mesleklerde çalışmaktadır. OECD'nin 2026 yılı Education at a Glance raporuna göre ise Türkiye'de 25–34 yaş grubundaki yükseköğrenim mezunlarının işsizlik oranı yüzde 10, OECD ortalaması ise yüzde 5'tir.

Beyin göçü oranları üniversite türlerine göre de önemli farklılıklar göstermektedir. TÜİK verilerine göre 2025 yılında devlet üniversitesi mezunlarında yüzde 1,9 olan beyin göçü oranı, vakıf üniversitesi mezunlarında yüzde 4,4, vakıf üniversitelerinin tam burslu mezunlarında ise yüzde 8,6 olarak gerçekleşmiştir. İller bakımından ise İstanbul'da yüzde 4,0 ile en yüksek, Siirt'te yüzde 0,2 ile en düşük oran kaydedilmiştir.

Bu bağlamda:

1. Bakanlığınız tarafından yükseköğretim mezunlarının yurt dışına göçünün istihdam, ücret düzeyleri, çalışma koşulları ve mesleki gelecek beklentileriyle ilişkisine yönelik herhangi bir araştırma yapılmış mıdır? Yapılmışsa sonuçları nelerdir?
2. 2023, 2024, 2025 ve 2026 yıllarında yükseköğretim mezunu olup işsiz olarak İŞKUR'a kayıtlı bulunan kişi sayısı kaçtır? Bu kişilerin yaş, cinsiyet, mezuniyet alanı ve illere göre dağılımı nedir?
3. Yükseköğretim mezunlarının eğitim gördükleri alanlarla uyumlu işlerde istihdam edilmesini artırmak amacıyla hangi programlar uygulanmaktadır? Bu programlardan son dört yılda kaç kişi yararlanmış ve kaçı eğitim alanıyla uyumlu işlerde istihdam edilmiştir?

4. Bilişim, mühendislik, temel bilimler ve sağlık alanlarında yetişmiş çalışanların yurt dışına yönelimini azaltmak amacıyla Bakanlığınızın yürüttüğü veya hazırladığı istihdam, ücret ve çalışma koşullarına ilişkin özel bir program bulunmakta mıdır?
5. Yükseköğretim mezunlarının ücret düzeylerine ilişkin Bakanlığınızın meslek, sektör, yaş ve cinsiyet temelinde tuttuğu veriler nelerdir? 2023–2026 yılları arasında bu grupların ortalama ve medyan ücretleri nasıl değişmiştir?
6. Son dört yılda yükseköğretim mezunu gençlerin güvenceli istihdama erişimini artırmak amacıyla işverenlere sağlanan teşviklerden kaç kişi yararlanmıştır? Bu teşviklerle sağlanan istihdamın ne kadarı kalıcı olmuştur?
7. Türkiye'de yükseköğretim mezunlarının işsizlik ve istihdam göstergelerindeki bölgesel farklılıkları azaltmak amacıyla hangi çalışmalar yürütülmektedir? Diyarbakır başta olmak üzere bölge illerinde uygulanan programların kapsamı ve sonuçları nelerdir?
8. Yükseköğretim mezunlarının beyin göçünün nedenlerini belirlemek, nitelikli istihdam olanaklarını geliştirmek ve yurt dışına gidenlerin geri dönüşünü kolaylaştırmak amacıyla ilgili bakanlıklar, YÖK ve üniversitelerle yürütülen ortak bir çalışma bulunmakta mıdır? Varsa hedefleri, takvimi ve ayrılan kaynaklar nelerdir?